

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Št. 13. 1. 2. 3. 4.

Današnja številka obsega 10 strani in prilogo:
„Gospodarske Novice.“

Nemški načrti.

Pred nami leži koledar znanega nemškega društva Südmark za l. 1914. V njem nam brez vsakega ozira in sramu razkrivajo Nemci svoje načrte. Ost njihovega delovanja je naperjena proti nam Slovincem. Zdi se nam, kakor da bi pogledali svojemu soigralcu v karte ter hipno spoznali veliko nevarnost, k kateri se nahajamo. Gre se za zemljo naših slovenskih posestnikov, gre se za delavnice naših slovenskih rokodelcev in obrtnikov, gre se za prodajalne naših slovenskih trgovcev. Nemci se že zibajo v sladkih sanjah, ko bo vsa zemlja, obrt in trgovina, med Spielfeldom in Trstom, njihova last, in mi Slovenci njihovi hlapeci, viničarji in delavci. Takšna bi naj bila naša bodočnost po želji ljubih sosedov in prijateljev Nemcev.

V Südmarkinem koledarju za leto 1914. pišejo Nemci: „Ako hoče nemški narod svojo posest razširiti, more to storiti tam, kjer mu stoji nasproti najmanjše število tujega ljudstva in kolikor mogoče nizko stoji ječa ljudska omika. Ti pogoji so izpolnjeni na južnih izhodih alpskega gorovja. Saj 80 milijonov Nemcev v Srednji Evropi ni napoti več kakor poldrugimi milijoni Slovanov, ki jim zastopajo pot do Adrije.“

Cilj pruskih in avstrijskih Nemcev je torej, ustvariti nemško pot do Adrije. Od morja do morja bi se naj raztezala nemška oblast in se glasil nemški jezik, a tu jim Slovenci zastavljajo pot. Südmarkovci ne razločujejo več med Avstrijo in Nemčijo, za njih je to že skupna država, o kateri bahato pripovedujejo, da šteje 80 milijonov nemškega ljudstva. Da bi se ta pot do Adrije prejkoprej ustvarila, ustanovili so si Südmarko in Sulferajn. Südmarka kupuje slovenska posestva, obrti in trgovine ter jih oddaja protestantskim, če le mogoče, na Pruskem rojenim Nemcem, Sulferajn pa zida po Slovenskem nemške šole, v katere vabi najrajši slovenske otroke, da iz njih vzgaja janičarje. Mi Štajerci in Korošci najbolj čutimo ta nemški naval od severa. Nemški klošč se zajeda v naše meso in nam jemlje mir in spanje. Nemška pot do Adrije se gradi po strogo načrtanem načrtu. Ob južni železnici, pričenši pri Spelfeldu, in doli do Trbovelj, skušajo Nemci ustanoviti nemške šole ter pokupiti slovensko zemljo, obrt in trgovino. V St. Ilju imajo že nemško šolo, v Pesnici jo snujejo. Maribor je že itak nemška trdnjava, hoče se še držijo, Slivnica tudi. Rače pada v nemške roke, na Pragerskem obstoji nemška šola, Slovenska Bistrica je pomembena, v Poljčanah—Peklu je nemška šola, Ponikva se drži, Grobelno in St. Jurj tudi. Štore imajo nemško šolo, Celje je pomembeno. Laški trg je velenemškutarski, Rumske Toplice se še držijo, v Zidanem Mostu, Hrastniku in Trbovljah silijo Nemci naprej.

Nemci nas hočejo izpodrinuti iz naše zemlje. To je njihov cilj, za katerim stremijo, in v načrtu, da se ta cilj doseže, sta tudi Südmarka in Sulferajn. Tega se zaveda vsak Nемеc, tega ne prikrivajo več javnosti. V omenjenem Südmarkinem koledarju čitamo: „Dan, ko se bo srednjeevropsko nemštvo s krvjo borilo za izhod ob Adriji v Sredozemsko morje, ta dan bo gotovo prišel. In čim več postojank bomo imeli Nemci v južnih deželah, tem več soborilcev bomo imeli, ko pride ura odločitve. Za nemški narod je življenjskega pomena, in češko-nemški spori daleko nimajo te važnosti, da nam Jugoslavlani ne zastopijo pota do Trsta, in da nam slovenski ter francoski uplivi ne onemogočijo izhoda v Sredozemsko morje.“

In zato ključ Südmarkin koledar vsem Nemcem: „Nemški meč in nemški pljug obrnimo proti jugu!“

Takšni so torej nemški načrti. Nemci ne kupujejo slovenskih posestev, da bi slovenskim kmetom pomagali, ne snujejo nemških šol, da bi nam dajali prilžnost, priučiti se nemščine, njihovi cilji so drugačni, oni hočejo ustvariti nemško pot do Adrije. Pomembiti hočejo slovenske otroke, narediti iz njih janičarje, izpodrinuti hočejo slovenske kmete s slovenskih posestev, ker hočejo, da je vsa zemlja med severnim in južnim morjem nemška.

In kaj delamo Slovenci? Ko Nemci mečejo kocke za našo zemljo in naš jezik, se brati med seboj napadamo in pobijamo. Nemški liberalizem je prišel med nas ter nam celo vrsto bratov odtujil, da ne ču-

tijo več s katoliškim slovenskim ljudstvom in da napadajo ljudstvo in one, ki gredo z njim. Združimo se zopet vsi pod staro versko in narodno zastavo ter skupno branimo svojo domovino, ki se nahaja v taki nevarnosti. Podpirajmo tudi svoje slovensko obrambno društvo „Slov. Straža“ ter jo upeljimo v vseh krajih. Res je, 80 milijonov Nemcev nam stoji nasproti, toda ni se nam jih treba bati, ako smo edini in složni. Branimo skupno svojo vero, zemljo in svoj jezik in nemški načrti se bojo izjalovili!

Urednik žrtev zločinskega svobodomiselstva.

Zena francoskega ministra astrellila urednika.

Francoska je znana kot država, kjer imajo prvo besedo zagrizeni svobodomiselci, liberalci najstrupenejše vrste. Na ministrskih sedežih sedijo navadno ljudje, ki svoj upliv uporabljajo dostikrat za to, da se množijo in raste njihovo premoženje, ki mečejo tisoče in tisoče državnega denarja svojim političnim pristašem, prijateljem in sorodnikom, ki za mastno plačo branijo razne židovske in liberalne goljufe ter tako opravljajo v velkem obrtu najgrše umazanosti in goljufije na škodo državi in davkoplačevalcem. So sicer na Francoskem tudi možje, ki obsojajo to liberalno „delo“ in se bojajo proti grdim izrastkom radikalnega liberalizma, a navadno taki poštenjaki ne morejo vspeti ali pa celo padajo kot — žrtev liberalne hudožije pod ostrim bodalom ali pa jih podere na tla krogla iz revolverja političnega vasprednika. V ponedeljek, dne 16. marca zvečer med 6. in 7. uro se je odigrala v Parizu taka žalostna.

Francosko finančno ministrstvo je vodil mož, ki se zove Caillaux (izgovori Kajo). Že s 36. letom je bil Caillaux prvokrat imenovan za finančnega ministra. Rekel se je: mož ima izredne zmožnosti glede denarnih zadev in je kakor nalašč ustvarjen za vodstvo francoskih financ. Tekom let se je pokazalo, da mož res izbornu razume polniti blagajno, pa ne v toliki meri izravnavo, kot svojo. Caillaux se je dal pokupiti od raznih židovsko-liberalnih goljufov, milijonarjev, oderuških denarnih zavodov itd. Dal se je plačati. Že kot minister je imel veliko plačo, baje 50.000 frankov, od svojih varovancev-goljufov pa je dobival na leto še do 300.000 frankov. Nekateri listi celo trdijo, da znaša ta Caillauxov „zaslužek“ na milijone.

V zadnjem času je hotel Caillaux v državni zbornici na vsak način spraviti naprej predlog o novem osebno-dohodninskem davku. Mimogrede se bodi omenjeno, da je Caillaux živel ločen od svoje prve žene ter se je dal poročiti z neko drugo, od svojega moža ločeno ženo. Seveda v svobodomiselni Franciji kaj takega ni nič novega. Ni treba se posebej omeniti, da je bil Caillaux najstrupenejši nasprotnik vere in cerkve.

Caillauxovo početje so pošteni ljudje, celo zmerne liberalci, obsojali, a do živega mu niso mogli, ker so vsi mogoteji za vlado vred držali z njim.

Stopil pa je na bojno polje proti njemu zelo nabraženi in vsekakor pošten urednik razširjenega zmernega lista „Figaro“, z imenom Calmette, ki je v svojem listu že več mesecev razkrival goljufivo početje Caillauxovo. Odkrival je tudi njegove umazanosti in je s tem dosegel, da se je velik del francoske javnosti začel obračati proti Caillauxu. Calmette je Caillauxu vedno bolj in bolj silil do živega. Razburjenje proti Caillauxu je rastle od dne do dne. Videlo se je, da je ministrovu stališče jako omajano. Tu pa je posegla vmes ministrova žena in je urednika Calmette — ustrelila.

Kako se je zgodil umor.

Gospa Caillaux je prišla dne 16. t. m. proti večeru v „Figarovo“ uredništvo. Glavni urednik Calmette se je v svoji pisarni razgovarjal z nekim prijateljem in je hotel oditi iz pisarne. Med tem dobi glas, da ga želi obiskati ministrova žena. Prijatelj mu pravi: „Pa je vendar ne boš sprejel! Kaj bi ti pa imela povedati?“ Urednik odgovori: „Ženska je, ne morem je zavrniti“. Ko je urednikov prijatelj odšel, je Calmette sprejel ministrovo ženo v svoji pisarni. V svoji uljudnosti ji ponudi sedež; toda ženska potegne iz svojega mufa revolver in petkrat ustrelila na urednika. Calmette se je zgrudil na naslonjač, na treh krajih, osobito v trebuh in prsa, močno ranjen. Med tem ko je urednik s krvjo oblit in stokajoč ležal na naslonjaču, je morilka mirno stala v kotu. Vslad poka prihli-

teli so drugi uredniki in služabniki ter so spravili ranjenca na avtomobil, prijeli morilko in poklicali policijo. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico. Najnevarnejša rana je bila prizadeta po krogli, ki je predrila skozi trebuh v čreva. Zdravniki so se tožko odločili za operacijo. Ko so hoteli odpraviti kroglo iz čreves, je Calmette ob ¼ na 1. uro ponoči izdihnil. Zadnje besede so bile: „Storil sem svojo dolžnost“.

Morilka.

Morilka so odpeljali na policijski komisariat ter so obenem tudi obvestili o umoru njenega moža, ki pa je izrekel to-le mnenje: „Čina svoje žene ne morem obsojati“. Nato so morilko odpeljali v jetnišnico S. Lazaire. V zaporu je izjavila: „Obžalujem svoj čin. Nisem imela namena, da bi usmrtila Calmetta, in bi bila srečna, ko bi izvedela, da zopet okreva. Hotela sem mu edino le dati lekcijo“ (ga splašiti).

Gospa Caillauxova, ki se je kot dekle pisala Henrijeta Raourde, je Parižanka, rojena 6. decembra l. 1874. Poročila se je najprej z odvčnikom Leonom Clairetiem, od katerega pa se je dala ločiti, in se je pozneje poročila s Caillauxom.

Po umoru.

Vest o umoru se je naglo razširila po Parizu. Na stotine ljudi se je zbralo pred uredništvom „Figara“ in klicalo: „Slava mučeniku Calmettu!“ „Doli z ministrom-morilcem!“ — Le s težavo je policija vzdruževala red.

Calmettejeva smrt je tudi politične važnosti, ker bodo črez 5 tednov volitve v francosko zbornico, ki so razpisane 28. aprila. Svobodomiselni čladi, ki ji je bil duša Caillaux, zna zločin Caillauxove žene skodovati. Seveda je Caillaux odstopil kot finančni minister ter se namerava nekaj časa umakniti iz političnega življenja popolnoma.

Liberalni poslanec čestita morilki.

Takoj, ko se je raznesel glas o umoru, je svobodomiselni poslanec mesta Versailles, Thalamas, brzojavno čestital morilki in jo z laskavimi besedami imenoval „vzor francoskega svobodomiselnega ženstva“. — Res, „vzor“-poslanec, ki ima tako „plemenite“ nazore!

Pogreb

se je vršil v petek, dne 20. marca, ob izredno veliki udeležbi. Krsto s truplom Calmettovim so najprvo tovariš-uredniki zanesli v cerkev, kjer se je truplo cerkveno blagoslovilo, nato pa se je vršil spreved na pokopališče. Krsto je dišilo veliko število vencev s pomenljivimi napismi, ki so mrtvega urednika slavili kot žrtev čistega in pravega domoljuba. Po pogrebu je prišlo po pariških ulicah do velikih nemirov in pretepov med pristaši Caillauxa in Calmetta. Na trgu „Chlichy“ je nastal krvav pretep. Policija je posegla vmes z golimi sabljami in udrihala po pretepačih. Množica je udrla tudi pred ječo, kjer je zaprta morilka. S sramotnimi klici na morilko in njenega moža je dala množica duška svoji ogorčenosti nad umorom urednika Calmetta. Le s težavo se je posrečilo policiji, pomiriti razburjeno množico.

Umorjeni Calmette sicer ni bil izrazit pristaš katoliške stranke; prišteval se je med one zmerne francoske politike, ki obsojajo preganjanje cerkve, gnusno početje liberalnega svobodomiselstva in njega goljufivo gospodarstvo. Ves svoj upliv je uporabil, da bi se nezdrave razmere v Franciji ozdravile. A ravno s tem se je pregrešil pri liberalcih in — umreti je moral, star komaj 54 let!

Nekateri listi poročajo, da stoji Francija zopet pred notranjim preobratom. Domneva se celo, da se bliža konec ljudovlade. Te vesti so sicer malo verjetne, a eno je gotovo: liberalna drevesa ne rastejo do neba.

Petdeset oseb našlo smrt v morskih valovih.

Na Jožefovo, dne 19. marca popoldne ob 5. uri se je v pristanišču pri Benetkah zgodila velika nesreča. Torpedni čoln „56 T“ je zadel s svojim ostrim prednjim delom v parni čoln, ki vozil med Benetkami in in Lido, ter je imel na krovu okrog 80 oseb, večinoma tužcev. Parni čoln je pri prihli razkral v dva dela in se takoj potopil.

Vzrok nesreče.

Ob uri, ko se je zgodila nesreča, je plul črez beneško pristanišče letalni stroj. Kapitan ponesreče-